

Stadspark Weert

2. Referentieprojecten

Kasteelpark IJsselstein

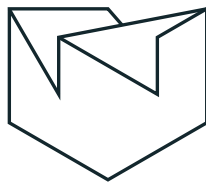
Piet Soerplein Havelte

Uitkijktoren Vliegbasis Twente

Weerbaar Weert

Zuiveringspark de Glind

Entreegebied UNESCO Kinderdijk

NOHNIK

ARCHITECTURE & LANDSCAPES

Kasteelpark IJsselstein

Van vergeten plek naar park in het hart van de stad

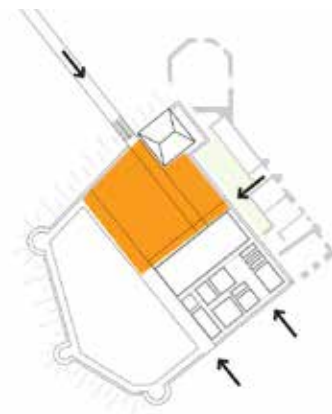

Jaar	2014-2018
Type	erfgoed, openbare ruimte
Opdrachtgever	gemeente IJsselstein
Omvang	6.850 m ²
Status	in uitvoering, oplevering zomer 2018
Werkzaamheden	SO, VO, projectleiding, participatief proces Jorrit Noordhuizen als projectleider/ontwerper voor karres+brands

Het Kasteelterrein in IJsselstein is een historisch en vooral archeologisch zeer waardevol en beschermd gebied. Hier stond een Kasteelcomplex met het eerste versterkte stenen gebouw wat de oorsprong vormt van de stedelijke ontwikkeling van IJsselstein. Tot voor kort was dit gebied een sleetse plek en bebouwd met een voormalige Groene Kruisgebouw. De prachtige kasteeltoren is echter nog in tact en de fundamenteën zitten deels nog in de ondergrond.

In een intensief proces met het gemeentelijke ontwerpteam en een werkgroep van bewoners is een basisontwerp opgesteld. Het moest een plek worden waar de rijke historie zichtbaar wordt, waarbij zichtlijnen op de kasteeltoren worden hersteld en wat een aantrekkelijk verblijfsgebied wordt voor alle inwoners en bezoekers van IJsselstein.

Voor de inrichting van het terrein wordt teruggegrepen op de historische layout van het verdwenen kasteel, zonder deze geheel te reconstrueren. Kenmerkend hierin zijn de diverse toegangen die het kasteel door de tijd heen heeft gehad waarmee op verschillende wijzen het kasteelterrein werd verankerd in de omgeving. Dit is vertaald in diverse lagen van routes die de indeling bepalen van de inrichting op het verhoogde deel van het kasteelcomplex - het plateau. Tussen deze lijnen ontstaat een klein plein wat voor verschillende doeleinden gebruikt kan worden. Het plateau wordt omlijst met een stalen zitrand die een interpretatie is van de vroegere kasteelmuur. De rand fungeert als amfiteater en zorgt ervoor dat het kasteel als ware op een sokkel gezet waarmee het geheel weer een prominente plek in de stad krijgt. Aan de voet van de toren is weelderige beplanting toegepast in het patroon van de voormalige plattegrond van het kasteel.

Luchtfoto gemaakt tijdens aanleg

Herinrichting Piet Soerplein Havelte

Het verhaal van een luchtvaartpionier, verteld in het nieuwe, groene hart van Havelte

Jaar	2017-2018
Type	openbare ruimte, cultuurhistorie
Opdrachtgever	gemeente Westerveld
Omvang	11.500 m2
Status	opgeleverd in februari 2019
Werkzaamheden	SO, VO, DO, projectleiding, participatief proces, directievoering en toezicht uitvoering

(beeldmateriaal kort na oplevering in februari 2019)

In samenwerking met belanghebbenden is een intensief participatief planproces doorlopen voor een totale metamorfose van het Piet Soerplein in Havelte. Met het plan heeft de verblijfskwaliteit van het plein een stevige impuls gekregen. De Dorpsstraat, die lange tijd het plein doorsneed, is verlegd waardoor de pleinruimte vergroot kon worden. Het autoverkeer is daardoor meer te gast en gebruikt vooral de randen van het plein. Midden op het plein is een ruime en luwe verblijfsplek ontstaan, omzoomd door een stevige groene 'kraag'. Deze groene kraag bestaat uit licht glooiende grondlichamen met natuurlijke beplanting van eikvarens en grassen welke verwijzen naar het stuwwallen-landschap van de Havelterberg. De glooiingen worden begrensd door een natuurstenen zitrand die een informele tribune aan het plein vormt. Hierdoor zijn prettige verblijfsplekken ontstaan en zijn er mogelijkheden voor het organiseren van kleinschalige evenementen. Ook bij de winkels is de openbare ruimte sterk vergroend en zijn bestaande terrassen vergroot. Naast de beplanting dragen de royale houten banken bij aan het uitnodigende karakter van het plein.

De vloer van het plein heeft een afwijkende materialisering ten opzichte van de naastgelegen wegen. In de pleinvloer is een bijzonder accent aangebracht. Hierin is de historische vliegroute (Amsterdam – Batavia in 1933) van luchtvaartpionier Piet Soer in de vorm van een lijn in de verharding leesbaar gemaakt. Daarmee heeft de cultuurhistorische betekenis van het plein nadrukkelijker aandacht gekregen. De lijn vormt tegelijk de belangrijkste afwatering voor het plein.

Bij de herinrichting van het plein is bewust gekozen voor een uitstraling die past bij de modernere bebouwing op en rond het plein, als contrast met de historische brink elders in het dorp. Het plein is volledig klimaatadaptief gemaakt door een gescheiden rioolstelsel aan te leggen zodat wateroverlast wordt voorkomen. Vijftig nieuwe bomen zorgen voor prettige schaduwrijke plekken en een grote variëteit aan vaste planten draagt bij aan het vergroten van de biodiversiteit.

Uitkijktoren voormalige Vliegbasis Twente Enschede

Een uitkijktoren als verhalende erfgoed-route

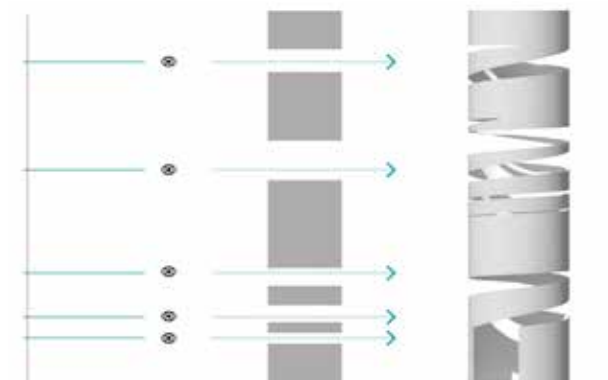
Jaar	2017-2018
Type	uitkijktoren, cultuurhistorie
Opdrachtgever	Area Development Twente
Omvang	13m hoog
Status	uitgevoerd, opgeleverd april 2018
Werkzaamheden	SO, VO, DO, projectleiding, toezicht uitvoering

Het zuidelijke gedeelte van de voormalige Vliegbasis Twente is de afgelopen jaren getransformeerd tot natuurgebied als onderdeel van de Ecologische Hoofd Structuur. In dit nieuwe natuurgebied is een uitkijktoren gerealiseerd naar ontwerp van NOHNIK.

Uitgangspunt voor het ontwerp van de toren is het zichtbaar en beleefbaar maken van de historie van de voormalige militaire vliegbasis. Op de locatie van de toren stond het vroegere vooroorlogse terminal-gebouw met verkeerstoren. Daarnaast kent het gebied een rijke geschiedenis vanuit de Tweede Wereldoorlog en Koude Oorlog. Centrale opgave bij het ontwerp van de toren was het vertellen van de versholven verhalen van de vliegbasis.

De uitkijktoren is vormgegeven als een opengewerkte 'serpentine'. Hierin verwijzen de open gedeeltes in de schil van de toren naar de diverse relict en objecten die kenmerkend zijn voor het gebied. Zo wordt de ooghoogte van een F-16 piloot en een vleermuis beleefbaar gemaakt, en wordt verwezen naar de diverse bunkers en shelters in het gebied. De toren is daarmee meer dan slechts een route van A naar B. De route naar boven is als een 'narrative wayfinding' en vertelt het verhaal van de geschiedenis van het gebied.

De schil van de toren is een zelf-dragende constructie. Deze is opgebouwd uit de serpentine-vorm in combinatie met verticale spijlen. Deze spijlen hebben naast een constructieve functie ook een esthetische betekenis. Het grillige patroon van de spijlen zorgt voor een dynamische schaduwwerking op de schil van de toren, afhankelijk van de stand van de zon. Hierdoor ontstaat een camouflagepatroon van licht en schaduw en gaat het geheel op in de omgeving. De vorm en detaillering van het ontwerp is abstract gehouden zodat wordt aangesloten op de abstracte bouwstijl van de militaire objecten in het gebied.

Weerbaar Weert

Cultuurhistorie als basis voor een klimaatadaptieve binnenstad

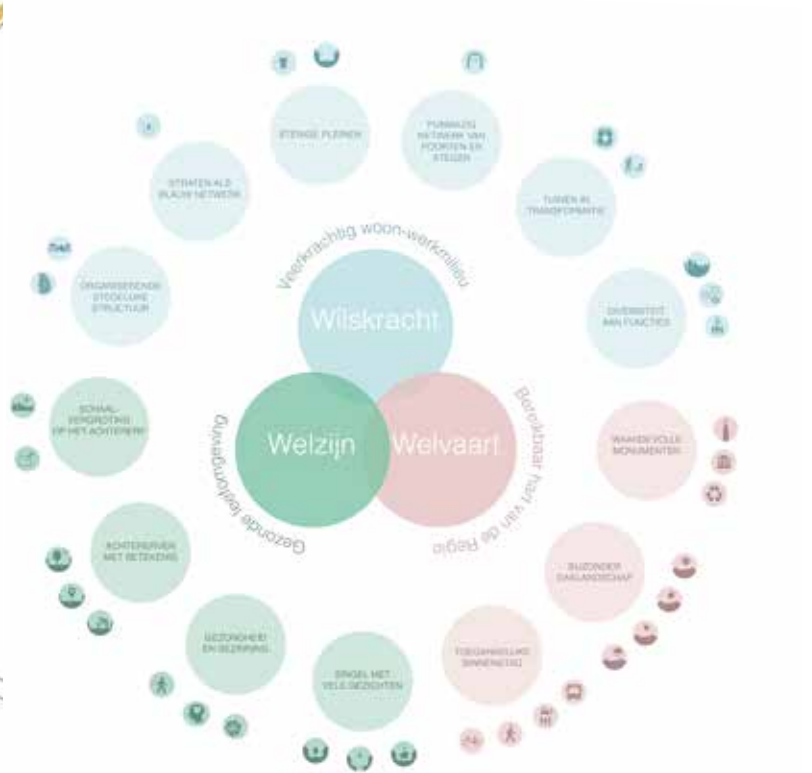
Jaar	2018-2019
Type	visie, architectuur, landschap, openbare ruimte
Opdrachtgever	Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Rijksdienst Cultureel Erfgoed, Gemeente Weert
Status	visie, klimaatadaptatie en erfgoed
I.s.m.	Personal Architecture, Lara Voerman

De visie Weerbaar Weert geeft een toekomstperspectief op de binnenstad van Weert, met de focus op de kansen die de geschiedenis van een plek kan bieden bij het nadenken over oplossingen voor de klimaatverandering, en specifiek het voorkomen van verdroging in de toekomst. Klimaatadaptatie is in de visie gekoppeld aan oplossingen voor de andere grote opgaven van nu zoals de energietransitie, leegstand, woningbouw, mobiliteit en vergrijzing. Het resultaat is een integrale aanpak voor een leefbare stad waarin ingrepen en transformaties worden voorgesteld met meervoudige betekenissen en waarden voor iedereen die de stad gebruikt. De visie is gebaseerd op drie essentiële periodes uit de geschiedenis van de stad. In de periode 'wilskracht' is de ruimtelijke logica van de binnenstad ontstaan met de hoofdstraten, drie stenige pleinen en een netwerk van poorten en stegen. In de periode 'welzijn' had de singel een bijzondere betekenis als openbare ruimte. De periode 'welvaart' kenmerkte zich door sterke verbetering van de bereikbaarheid van de stad en de bouw van een groot winkelcentrum met een uitgestrekt daklandschap. Deze historische thema's zijn naar de toekomst vertaald in concrete ingrepen in het stedelijk systeem, die hierdoor als vanzelfsprekend zijn ingebed in de binnenstad. Er wordt een nieuw watersysteem geïntroduceerd dat de opvang van water op de daken verbindt met 'waterlijnen' in het historische stratenpatroon en een systeem van wadi's in de singel. De singel krijgt daarmee haar groene karakter terug en wordt drager van het klimaatadaptieve systeem. Hiermee ontstaat tegelijk een aantrekkelijke openbare ruimte rond de binnenstad. Het Collegeplein verandert van stenige parkeerplaats in een groene theatertuin met ruimte voor verblijf, spelen en bewegen. De Oelemarkt behoudt haar stenige karakter. Hier zorgt

een nieuwe overkapping centraal op het plein voor een prettige schaduwrijke plek. Rond het stadhuisplein zijn de ingrepen radicaler. Hier ontstaat een nieuw stedelijk blok met diverse woontypologieën en een gevarieerd woon-werkmilieu. In de blokken liggen grote groene binnenruimtes. Een netwerk van openbare poorten en stegen vormt een schaduwrijke route die de diverse erven met elkaar verbindt.

De visie is geïllustreerd met twee voorbeelduitwerkingen van delen van de binnenstad. De uitwerkingen dienen ter inspiratie en als discussiestuk om transitie op diverse schaalniveaus in de binnenstad op gang te brengen.

Zuiveringspark De Glind

Het park zuivert huishoudelijk afvalwater en biedt ruimte voor ontspanning en educatie

Jaar	2018
Type	landschap, duurzaamheid, circulariteit
Opdrachtgever	Waterschap Vallei en Veluwe
Status	ontwerp gereed, uitvoering in voorbereiding
I.s.m.	Citeg (kostenramingen)

De huidige rioolstelsels in Nederland zijn van onvoldoende capaciteit om de toenemende stroom van afvalwater te vervoeren. Het zuiveren van water wordt daarnaast ingewikkelder en duurder. Waterschap Vallei en Veluwe, de gemeenten Barneveld en Leusden en de Rudolphstichting werken nauw samen om de eerste waterzuiverende botanische kas voor huishoudelijk afvalwater van Nederland te realiseren in het dorp De Glind. De zuiveringskas is een systeem waarin bacteriën op plantenwortels op een natuurlijke manier het afvalwater zuiveren. Aan de kas is een systeem van nazuivering gekoppeld met onder andere helofytenfilters en waterbassins. Daarbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheden voor het terugwinnen van grondstoffen uit het water en de mogelijkheden om medicijnresten te verwijderen.

Binnen een participatief planproces is een ruimtelijk ontwerp ontwikkeld voor de landschappelijke vormgeving en inpassing van Zuiveringspark De Glind. Hierbij zijn de zuiveringskas en twee verschillende systemen van nazuivering aan de rand van het dorp vormgegeven. In de ontwerpen is samen met de diverse projectpartners en lokale stakeholders gezocht naar een zuiveringspark dat niet alleen technisch goed functioneert, maar ook een duidelijke meerwaarde oplevert voor De Glind. Het resultaat is een samenhangend parkachtig gebied waarin het zuiveren van afvalwater wordt gecombineerd met recreatie, natuur, educatie en verblijf. Een transformatie in het landschap die daadwerkelijk iets teruggeeft aan het dorp en de ruimtelijke kwaliteit van het geheel versterkt.

In de vormgeving is gezocht naar een efficiënt ruimtegebruik enerzijds en anderzijds de potentie om een gevarieerde beleving

van het park voor de gebruiker te bieden. Leidend voor het ontwerp is een ruimtelijke structuur van honingraten. De honingraat staat bekend om een efficiënte verhouding tussen het oppervlak en de randlengte van een cel. Door cellen van verschillende afmetingen te combineren ontstaat een gevarieerd honingraatpatroon. Hierbinnen kunnen de verschillende onderdelen van de zuivering worden ingepast. De ruimtes tussen de cellen hebben door de schaalverschillen steeds een andere vorm. Binnen de structuur van de honingraat ontstaan op die manier 'overhoeken' waar ruimte ontstaat om park-programma in te passen zoals verblijfsplekken, uitzichtpunten of aanvullende functies zoals een moestuin of picknickplek. Dit alles verbonden door een aantrekkelijke wandelroute. Bewoners hebben vervolgens een stem in de invulling van dit park-programma.

Bezoekerscentrum en entreegebied UNESCO Werelderfgoed Kinderdijk

Water, land en lucht vertellen het verhaal van het hydraulisch monument

Jaar	2014
Type	architectuur, landschap, werelderfgoed
Opdrachtgever	Stichting Wereld Erfgoed Kinderdijk
Omvang	1.200 m2 bvo
Status	runner-up prijsvraag
Werkzaamheden	schetsontwerp

Werelderfgoed Kinderdijk is wereldberoemd om het unieke ensemble van de 19 historische molens in een typisch Hollands landschap. Momenteel is er geen bezoekerscentrum aanwezig en ontbreekt het aan goede voorzieningen voor de vele honderdduizenden bezoekers die jaarlijks langskomen. Het integrale prijsvraagontwerp van NOHNIK voor het entreegebied en bezoekerscentrum is gebaseerd op drie oer-Hollandse elementen: water, land en lucht. In het ontwerp van het gebouw wordt het verhaal van het hydraulische monument als vanzelf aan de bezoeker gepresenteerd.

Water symboliseert het leven met water en de noodzaak om te pompen voor droge voeten. Land staat voor het leven beneden zeeniveau – kwetsbaar en heroïsch tegelijk. Lucht verbeeldt de typische grijze Hollandse lichten, de wijsheid van de horizon en de oerkracht van wind. Deze drie elementen komen terug als hoogteverschillen in het nieuwe bezoekerscentrum, verbonden door een belevingsroute met zicht op de kades, molens en gemalen.

Bovenop het gebouw is een spectaculair uitzicht op het landschap. Hiermee vertelt het nieuwe gebouw als vanzelf het verhaal van Kinderdijk. De herinrichting van het entreegebied zorgt voor een opgeruimd geheel, met duidelijke en toegankelijke routes van voldoende capaciteit. Het gebouw is duurzaam, cradle-to-cradle en royaal van opzet met degelijke voorzieningen. Uit het gebouw spreekt nuchterheid maar ook toont het een allure die past bij deze bijzondere plek. Herkenbaar als een object uit de huidige tijd, maar met respect voor de historie van het werelderfgoed.

